

De betekenis van rekenkamers voor Waterschappen, gezien vanuit de provincie als toezichthouder op de Waterschappen

Ans Hoenderdos

22 november 2019

1. Op orde ('in control')
2. Verdedingslijnies en steunpilaren
3. Interbestuurlijk toezicht door provincie
4. Horizontaal versus verticaal toezicht
5. Toegevoegde waarde van een eigen WaterschapsRekenkamer

1. Op orde ('in control')

Doeltreffendheid/effectiviteit

de doelen worden bereikt

Wat?

Doelmatigheid/efficiency

tegen de laagste kosten

Hoe?

Doet het Waterschap de goede dingen en doet ze die goed?

1. Op orde ('in control')

2. Verdedigingslijnies en steunpilaren De controletoeren

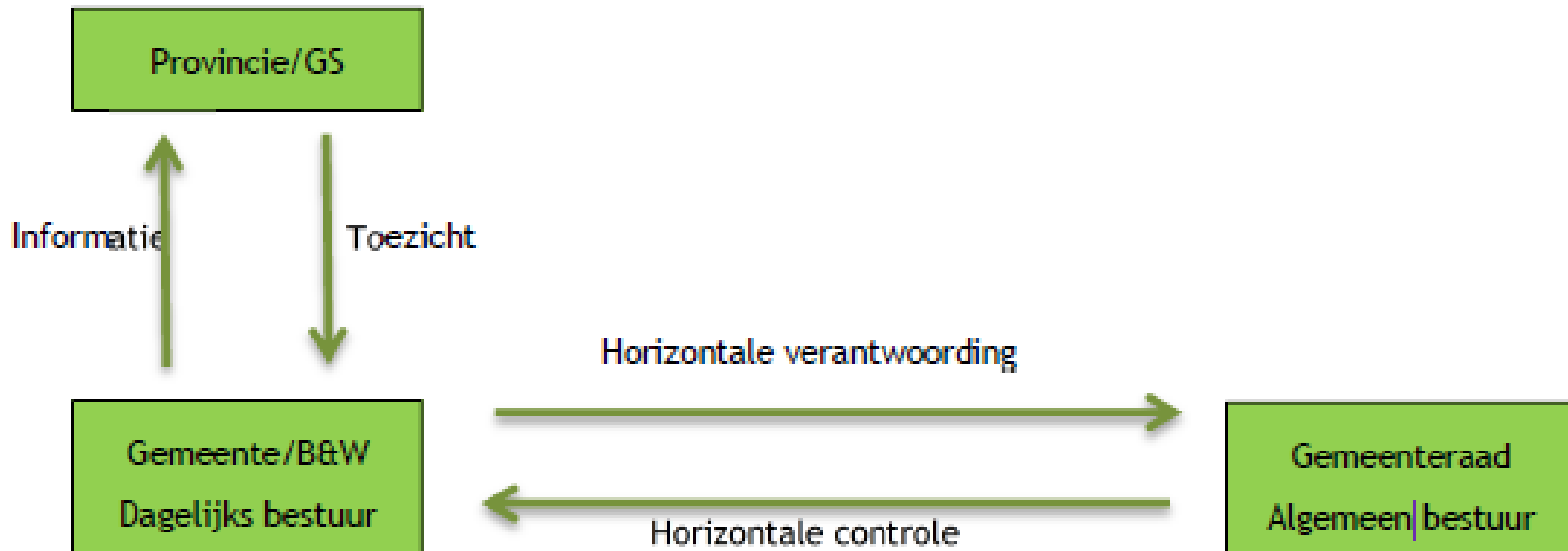
2. Verdedigingslijnies en steunpilaren Horizontaal toezicht

Wie houdt zich met controle bezig binnen de gemeente?

DeLoitte (2018)
Raadsledenboekje 2018 – de controlerende rol van het raadslid

3. Interbestuurlijk toezicht - Verticaal toezicht door provincie

Zuidelijke Rekenkamer (2017)

Toezicht met risico's - Opzet en uitvoering van interbestuurlijk toezicht door de provincie Limburg

3. Interbestuurlijk toezicht door provincie

Provincies (en het Rijk) zorgen voor toezicht op het waterbeheer.

Dit interbestuurlijk toezicht is geregeld in:

- de Waterwet (hoofdstuk 3)
- het Waterbesluit
- de Provinciewet
- de Waterschapswet

In de Wet financiering decentrale overheden (fido) zijn regels opgenomen over financieel toezicht door provincies op waterschappen.

3. Bevoegdheden van de provincie

Stellen van regels:

- voor het leveren van informatie
- aan de door waterschappen vast te stellen plannen, besluiten en waterakkoorden

Aanwijzing:

- Gedeputeerde Staten (GS) kunnen aan een waterschap een aanwijzing geven over de uitoefening van taken en bevoegdheden.
- Dit instrument kan alleen worden ingezet als een samenhangend en doelmatig regionaal waterbeheer dat nodig maakt.

In de plaats treding:

Als het waterschapsbestuur in gebreke blijft hebben GS de bevoegdheid om de aanwijzing op te volgen, namens het waterschapsbestuur en ten laste van dat bestuur

4. Horizontaal versus verticaal toezicht

Bestuurlijke commissie Alders, 2005

Om het bestuur optimaal te laten functioneren binnen de veranderende interbestuurlijke verhoudingen moet zij een substantiële eigen verantwoordelijkheid hebben en moet zij in staat zijn om die verantwoordelijkheid waar te maken (handelingsvrijheid).

De inrichting en organisatie van interbestuurlijk toezicht dient daarom zodanig te zijn dat elk bestuur op haar eigen verantwoordelijkheden kan worden aangesproken. Zowel uit democratisch als uit rechtmatigheids- en doelmatigheidsoogpunt is dit een belangrijk uitgangspunt.

Dit betekent ook dat elk bestuur heldere verantwoording moet durven afleggen aan burgers, volksvertegenwoordigend orgaan en/of de toezichthouder. Het vertrouwen in de eigen verantwoordelijkheid van de betreffende overheidslaag en het daar plaatsvindende democratische proces moeten centraal staan in de afwegingen rondom interbestuurlijk toezicht.

4. Horizontaal versus verticaal toezicht

Agenda toekomst van het interbestuurlijk toezicht (21 dec. 2018)

VNG, IPO, Stas Financiën en Min BZK

Het doel van interbestuurlijk toezicht formuleren wij als volgt:

Interbestuurlijk toezicht is er omdat de overheid haar taken blijvend goed wil uitvoeren en dat inwoners en bedrijven erop kunnen vertrouwen dat dit beschermd en geborgd is.

Voorop staat dat het de verantwoordelijkheid van de betreffende overheid is om haar eigen taken - ook die in medebewind - goed uit te voeren en om financieel stabiel te zijn.

Daar hoort bij dat primair de horizontale checks and balances op passende wijze worden ingevuld.

Het verticale toezicht versterkt dit en corrigeert waar nodig.

5. Toegevoegde waarde van een eigen WaterschapsRekenkamer

1. Versterkt horizontaal toezicht
2. Onafhankelijk (instrument voor het AB)
3. Onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid
4. Ondersteunt transparante, betrouwbare en lerende waterschappen

5. Hoe kan het AB (meer) profiteren van rekenkameronderzoek?

Traditioneel onderzoeksrapport:

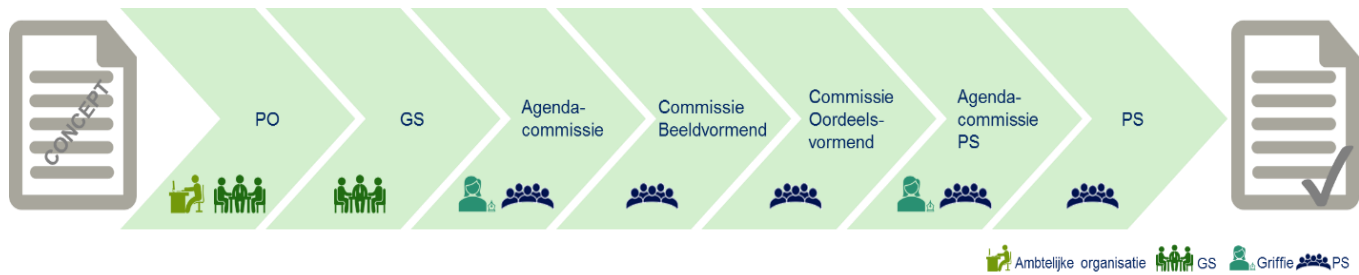

Compacte publicatie voor de haastige lezer, 5 minutenversie en infographic

5. Hoe kan het AB (meer) profiteren van rekenkameronderzoek?

Inzicht door overzicht (laten zien hoe het werkt)

Ex ante onderzoek

